Inspectie belastingen, toeslagen en douane

TER BESLISSING
Aan
de minister

TER INFORMATIE
de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit, Belastingdienst en Douane
de staatssecretaris van Financiën – Herstel en Toeslagen

Inspectie belastingen, toeslagen en douane

Persoonsgegevens

nota

Aanbieden IBTD jaarverslag 2024

Datum
14 april 2025

Notanummer
2025-0000105666

Bijlagen
1. IBTD jaarverslag 2024
2. Wederhoortabel IBTD j

Aanleiding
In dit jaarverslag van de Inspectie belastingen, toeslagen en douane geven wij een toelichting op de wijze waarop we in 2024 invulling hebben gegeven aan onze toezichtsactiviteiten.

Beslispunten
U wordt verzocht om het jaarverslag onverkort en terstond met de beide Kamers der Staten-Generaal te delen. Onze intentie is om het jaarverslag uiterlijk donderdag 17 april openbaar te maken.

Toelichting
- Overeenkomstig artikel 5 lid 1 Regeling taakuitoefening en bevoegdheden IBTD (verder: Regeling) stelt de inspecteur-generaal jaarlijks een verslag op over de wijze waarop in het voorgaande kalenderjaar toezicht is gehouden en de resultaten daarvan en biedt het jaarverslag nadat het door hem is vastgesteld aan de minister aan.

- Overeenkomstig artikel 5 lid 2 Regeling biedt de minister het vastgestelde jaarverslag onverkort en terstond aan beide Kamers der Staten-Generaal aan, inclusief de eventuele reactie van het ministerie op het ontwerp van het jaarverslag en de eventuele aanpassingen die de inspecteur-generaal op basis daarvan heeft doorgevoerd.

Communicatie
Nadat u het jaarverslag aan beide Kamers der Staten-Generaal hebt aangeboden, zullen wij het jaarverslag en de bijbehorende wederhoortabel (uiterlijk donderdag 17 april) publiceren op onze website en actief onder de aandacht brengen bij onze stakeholders.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.

Ministerie van Financiën

TER BESLISSING
Aan
de minister

TER INFORMATIE
Aan
de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit, Belastingdienst en Douane
de staatssecretaris van Financiën – Herstel en Toeslagen

Directie
Bestuursondersteuning & Advies

Persoonsgegevens

nota

Jaarverslag IBTD 2024

Datum
11 april 2025

Notanummer
2025-0000103243

Bijlagen
1. Jaarplan IBTD 2024
2. Wederhoortabel
3. Aanbiedingsbrief TK
4. Aanbiedingsbrief EK

Aanleiding

Door de IBTD is het jaarverslag over 2024 opgesteld. Hierin wordt een toelichting gegeven op de wijze waarop de IBTD in 2024 invulling heeft gegeven aan het toezicht. Het jaarverslag IBTD 2024 is bij deze nota gevoegd (bijlage 1). Conform de Regeling taakuitoefening en bevoegdheden IBTD wordt het jaarverslag aan u aangeboden en biedt u dit onverkort en terstond aan aan de Eerste en Tweede Kamer.

Beslispunten

- Gaat u akkoord met verzending van het Jaarverslag IBTD 2024 aan de Eerste en Tweede Kamer?
- Zo ja, dan wordt u verzocht om de aanbiedingsbrieven aan de Eerste en Tweede Kamer te ondertekenen (bijlagen 3 en 4).
- Graag uw akkoord met het openbaar maken van de voorliggende nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's. Omlijnde delen worden voorafgaand aan openbaarmaking onzichtbaar gemaakt.

Kernpunten

- De IG IBTD stelt jaarlijks een verslag op over de wijze waarop het voorgaande kalenderjaar toezicht is gehouden en de resultaten daarvan.
- In voorliggend jaarverslag is beschreven welke onderzoeken en verkenningen de IBTD in 2024 heeft gedaan. Daarnaast worden de organisatorische aspecten en de werkwijze van de IBTD beschreven.
- Het jaarverslag is vooraf voor een check op feitelijke onjuistheden voorgelegd aan de bestuursraad van het ministerie. In de wederhoortabel (bijlage 2) is terug te vinden welke suggesties dit heeft opgeleverd inclusief de reactie en aanpassingen van de inspectie.
- Conform de Regeling taakuitoefening en bevoegdheden IBTD wordt het jaarverslag inclusief de wederhoortabel onverkort en terstond aan de Eerste en Tweede Kamer aangeboden.
- De IBTD zal na verzending aan de Eerste en Tweede Kamer het jaarverslag op haar website publiceren.

Toelichting

Stand van zaken onderzoeken
Belastingen

- *Vroeg signalering (afgerond):* in dit onderzoek stond de vraag centraal wat de Belastingdienst doet om (betalings)problemen bij burgers en zzp'ers zo vroeg mogelijk te herkennen en op te lossen en tegen welke problemen burgers en zzp'ers (kunnen) aanlopen. De onderzoeksrapportage is gepubliceerd in februari 2024. Op 18 maart heeft voormalig staatssecretaris FB de beleidsreactie op het onderzoek aan de Kamer aangeboden.
- *Ervaringen van kleine ondernemers met de Belastingdienst (afgerond)*: uit de gevoerde gesprekken met zzp'ers en mkb'ers kwam naar voren dat de Belastingdienst een ruimte voldoende krijgt als het gaat om gestandaardiseerde processen, mar als er sprake is van een afwijkende situatie, dan is de kans groter dat men fouten maakt en reageert de Belastingdienst daar streng en formeel. In vervolg op dit onderzoek kijkt de IBTD naar ervaringen van jonge, startende ondernemers.
- *Informatieverstrekking aan de rechter (lopend):* vervolgonderzoek n.a.v. rapport ''Compleetheid van dossiers die naar de rechter gaan''. Met dit vervolgonderzoek wil de IBTD in kaart brengen welke rol een (on)gelijke informatiepositie kan spelen in het conflict tussen een burger of ondernemer en de Belastingdienst en hoe de interactie verloopt. Publicatie wordt in het tweede kwartaal van 2025 verwacht.
- *Oppakken van Fraudesignalen bij de Belastingdienst (lopend)*: in het najaar van 2024 is de IBTD gestart met een onderzoek naar hoe de Belastingdienst werkt aan het oppakken van meldingen van mogelijke fraude. De resultaten van de eerste onderzoeksfase worden in het tweede kwartaal van 2025 verwacht.

Toeslagen

- *Gevolgen wetsvoorstel Algemene wet bestuursrecht (Awb) bij Dienst Toeslagen (lopend):* In 2024 heeft de IBTD onderzocht hoe Dienst Toeslagen de gevolgen van het wetsvoorstel Awb in kaart bracht. In het tweede deel van het onderzoek volgt de IBTD hoe het ministerie van BZK en J&V rekening houden met de gevolgen voor de uitvoering in de verdere vormgeving van het wetsvoorstel.
- *Invorderingsproces van de Dienst Toeslagen (afgerond):* met het onderzoek naar het invorderingsproces van de Dienst Toeslagen wil de IBTD inzichtelijk maken hoe het invorderingsproces er nu uitziet en hoe burgers dit ervaren. Dit onderzoek is vorige week aangeboden. Toeslagen werkt aan de beleidsreactie.

Douane

- *Rechtsbescherming van ondernemers bij geschillen over douaneheffingen (lopend):* Met dit onderzoek wil de IBTD duidelijk krijgen hoe de rechtsbescherming van ondernemers bij geschillen over douaneheffingen wordt toegepast. Specifiek wil de IBTD weten hoe de Douane in de praktijk invulling geeft aan het proces van rechtsbescherming en of, en zo ja welke, knelpunten zich daarbij voordoen. Dit onderzoek is gestart in 2024 en de bevindingen worden in 2025 verwacht.

Domeinoverstijgende projecten

- *Hersteloperaties (afgerond):* in september heeft de IBTD de rapportage 'In gesprek over herstel, wat burgers echt nodig hebben'. In dit onderzoek is gekeken naar drie hersteloperaties: kinderopvangtoeslag, FV, en Box 3. In november is de Kamerbrief met beleidsreactie aan de Kamer aangeboden.
- *Gedrag en cultuur bij de Belastingdienst, Dienst Toeslagen en Douane (lopen):* eind 2022 is de IBTD gestart met een verkenning van wat al is onderzocht op het gebied van gedrag en cultuur binnen de Belastingdienst en

Dienst Toeslagen. In 2024 zijn de verkennende onderzoeken bij de Belastingdienst en Dienst Toeslagen afgerond, het onderzoek bij de Douane is in 2024 gestart.

- *DigiD (afgerond):* in 2024 is de IBTD gestart met een verkennend onderzoek naar de manier waarop mensen via DigiD toegang krijgen tot de dienstverlening van de diensten. Daaruit kwam naar voren dat mensen die het inloggen met DigiD als lastig ervaren, het vaak prettiger vinden om hulp te vragen aan iemand die ze kennen en vertrouwen. Ook bleek dat mensen vaak een informele methode gebruiken om iemand anders toegang te geven. In vervolg op dit verkennende onderzocht wil de IBTD samen met andere organisaties op trekken om dit onderwerp te agenderen.
- *Handreiking Ritme in vereenvoudiging (afgerond):* Om ervoor te zorgen dat vereenvoudiging in het politieke besluitproces de aandacht krijgt die het verdient, stelt de IBTD voor om vereenvoudiging een vaste plek te geven op de parlementaire agenda. Dit kan met een jaarlijks Vereenvoudigingsplan in het voorjaar. Er wordt door Financien aan een beleidsreactie gewerkt.

Communicatie
Na uw akkoord wordt het jaarverslag tevens gepubliceerd op de website van de IBTD en zal IBTD dit actief onder de aandacht brengen bij haar stakeholders.

Politiek/bestuurlijke context
Met het oog op een volledig onafhankelijke taakuitoefening is de relatie tussen de IBTD en het ministerie vormgegeven conform de Aanwijzingen inzake de rijksinspecties. Conform deze Aanwijzingen is de minister van Financiën primair verantwoordelijk voor de IBTD. Zo is de minister degene die werkprogramma's en jaarverslagen van de inspectie aanbiedt aan de Staten-Generaal. De SG draagt verantwoordelijkheid vanuit het ministerie voor de organisatie.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.